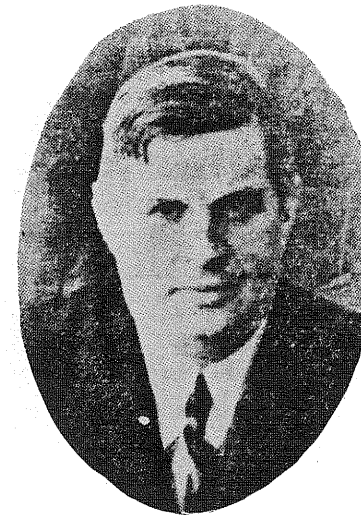

acc. 73

Folkskollärare Sven Normell,
skolans rektor.

Ödeshögs yrkesskola

1928 - 1978

EN MINNESSKRIFT
sammanställd av
Werner Falk

Det första protokollet, som omnämner starten för »Ödeshögs kommunala skola för yrkesundervisning», är daterat den 21 dec. 1928. I detta utsågs att Ödeshögs Kommunalfullmäktige den 15 december samma år valt till styrelse för nämnda skola Handlanden Sigfrid Kullerstrand, Skräddarmästaren Vilhelm Karlsson, Plåtslagaren A. E. Göransson, Folkskolläraren Sven Normell och Ingeniör M. Brandstad.

Av dessa valdes herr Brandstad till ordförande, Sven Normell till sekreterare och Vilh. Karlsson till kassör. Namnet på skolan fastställdes och ett reglemente utarbetades jämte övriga handlingar, vilka senare översändes till Kungl. Skolöverstyrelsen för fastställelse. Detta har skett vid sammanträde den 20 jan. 1929. Då anhölls hos skolrådet i Ödeshög om rätt att

få disponera en lärosal i gamla folkskolan. Efter ett år behövdes två lärosalar i samma skola, vilket också beviljades.

Som förste rektor för skolan utsågs ende sökanden folkskolläraren Sven Normell den 5 jan. 1929. Till lärare i yrkesritning utsågs verkmästare Harry Jönsson, i räkning kantor Gunnar Andersson, samt i svenska språket rektor Sven Normell. Samtliga tillsattes med tjänstgöring t.v. Av tillgängliga kvitton framgår att timarvodet var 4 kr, att kassan för första verksamhetsåret balanserade på 475 kr, av vilket belopp materielen gick till 146 kr, att elevavgifter inflöt med 118 kr och att statsbidrag beräknades till 343 kr. Termingsavgiften var i början 4 kr pr termin i huvudämne och 2 kr i biämne.

Protokoll för vid yrkeskolestyrelsens sammanträde den 21 december 1928.

§ 1.

För styrelse för Ödeshögs kommunala skola för yrkesundervisning har Ödeshögs Kommunalfullmäktige i sammanträde den 15 december 1928 valt till Handlande Sigfrid Kullerstrand, Skräddarmästaren Vilh. Karlsson, Plåtslagaren A. E. Göransson, Folkskolläraren Sven Normell samt Ingeniör M. Brandstad.

§ 2.

Sammanträde ordförande: M. Brandstad, Sekreterare: S. Göransson och P. Normell.

§ 3.

För styrelsens ordförande valdes till M. Brandstad, till Sekreterare Sven Normell, och till kassör för sekreteraren Vilh. Karlsson.

§ 4.

Protokoll för skolan skickas till »Ödeshögs kommunala skola för yrkesundervisning».

§ 5.

Vidtagit utarbetande av reglemente med bilagor, liksom att tillämpas samt övriga handlingar till nämnda skola till Kungl. Skolöverstyrelsen för fastställelse.

§ 6.

Sekreteraren fick i uppdrag att till nästa sammanträde anskaffa ytterligare erforderliga handlingar till nämnda skola samt att anskaffa yrkeskolläroplan.

Justeras

Mattis Brandstad

Sigfrid Kullerstrand

Ödeshögs kommun

P. Normell

Sekreteraren

För läsåret 1929-30 antogs till lärare i yrkesritning i anslutning möbelindustri verkmästare K. Axén, Backasand. Man försökte också få statsbidrag för en kurs i tyska om 48 timmar, men en sådan kom aldrig till stånd vid denna tid.

Givmildheten var stor. I dec. 1929 överlämnades en gåva från Ödeshögs Gju-teri AB på 160 kr och en gåva från Nordiska Möbelfabrikerna på 62 kr. Från anställda lärare överlämnades som gåva under de tre första åren 562 kr eller lika mycket, som kommunen bidrog med under samma tid. Först den 9 juni 1931 utbetalades ett arvode till skolans rektor med anspråkslösa 10 kr. Statsbidraget för läsåret 1929-30 uppgick till 430 kr.

Under vårterminen 1931 infördes som nya ämnen engelska språket med folkskollärarinnan Hedvig Åberg som lärare och bokföring med bankdirektör Sven Johansson som lärare. Under hösten 1931 anställdes folkskollärarinnan Agnes Gunnar som lärare i engelska språket. För långt förordnande som rektor t.v. skulle anhållas för överlärare Sven Normell.

I oktober 1933 fick rektor ett förhöjt arvode från 10 till 15 kr pr år. Från detta år valdes till ordförande köpman Sigfrid Kullerstrand och till vice ordförande Henric Arvidsson.

Under höstterminen 1935 utsågs lärare Walter Ljungqvist till sekreterare och förståndare för Ödeshögs kommunala skola med ett arvode av 15 kr. I svenska språket och i engelska anställdes fil. stud. Folke Thunborg och i räkning folkskollärare Walter Ljungqvist. Eftersom rektor Sven Normells förordnande utgätt den 30 juni 1936, beslöt styrelsen att fr.o.m. läsåret 1936-37 t.v. söka nytt förordnande för honom hos Kungl. Skolöverstyrelsen. Som ny lärare i engelska språket utsågs folkskollärarinnan Karin Ekvall.

Som lärare i räkning tjänstgjorde fr.o.m. höstterminen 1937 folkskolläraren Eskil Lindholm, i ämnet maskin-

ritning ingenjör Herman Högberg och i ämnet möbelritning herr Ruben Andersson.

Fr. o.m. läsåret 1938-39 tjänstgjorde skolkökslärarinnan Astrid Bergh i en dubbelkurs av husligt arbete. Hennes arvode var 2:25 kr pr timme, men statsbidraget för henne var endast 1:50 pr timme. För övriga lärare var statsbidraget 2:25 pr undervisningstimme. För året 1929-37 betalade lärarna tillbaka ett belopp, som motsvarade det kommunala årliga bidraget till skolan. Fr.o.m. läsåret 1938-39 arvoderades lärarna blott med 3:50 kr pr timme för kunskapsämnen, för övningsämnen betalades bara 2:25 kr pr timme. Rektorn hade fortfarande ett årsarvode av 15.— kr.

Statsbidraget hade undan för undan stigit och uppgick för läsåret 1937-38 till 789:60 kr. Lärarna var desamma som tidigare, men ämnena fördelades något olika på lärarna mot tidigare. Sålunda hade Walter Ljungqvist handelsbokföring, rektor Sven Normell fyllnadstimmar i 6 ämnen men i huvudsak engelska och svenska språket samt fröken Astrid Bergh husmoderskurs I och II.

För läsåret 1938-39 balanserade räkenskaperna på 2.367 kr, av vilket belopp lärararvodena uppgick till 2.088 kr och rektors arvode till 30 kr. Elevinkomsterna uppgick till 484 kr och kommunen synes ha bidragit med 361:54 kr och statsbidraget uppgick till 1.414:60 kr. Till lärarna kom folkskollärarinnan Lisa Jeppsson, som undervisade i två kurser. Från detta läsår var Wilhelm Carlsson både ordförande och kassör för skolan.

DET ARBETAS FÖR FULLT I ÖDES- HÖGS YRKESSKOLA.

Handelskursens elever gnuggas nu som bäst i dubbel italiensk bokföring, räkning m.m.

Ödeshögs kommunala yrkesskola har i dagarna börjat höstterminen, och arbetet pågår nu för fullt. Vi hade häromkvällen tillfälle att göra ett besök för att taga skolan i närmare skärskådande. I det stora upplysta klassrummet i Gamla skolan höll skolans rektor Sven Normell som bäst på att inviga eleverna i bokföringens mysterier, och de löpande affärshändelserna i en detaljhandel lägo till grund för arbetet, som bedrevs med synnerligt intresse. På särskilda listor fördelades eleverna de olika affärshändelserna under dagen, och allt skulle bokföras.

Hr Normell upplyste att det är den dubbla italienska bokföringen som genomgås under handelskursen. Denna form för bokföring torde numera i de flesta fall vara utbytt mot den enkla bokföringen, men den dubbla italienska ansågs hr Normell vara mera överskådlig och mera klarläggande för bokföringens principer. Denna kurs skall man hinna med nu under höstterminen, varefter eleverna på vårterminen fortsätta med studier av svenska språket med affärsskrivning i form av affärsbrev och handlingar som tillämpning. Ha eleverna tillgodogjort sig den förelagda kursen bör det inte bli någon nämnvärd svårighet att klara den egna bokföringsfrågan.

På ett bord i klassrummet ligger en stapel läroböcker i handelsräkning, och för detta ämne har anslagits en kväll i veckan. För närvarande sysslar man med att friska upp kunskaperna från föregående skolgång, men sedan börjar en ingåen-

de kurs i procenträkning med tillämpning på en mångfald transaktioner, som kunna förekomma inom affärlivet. Så blir det beräkningar av kursändringar på obligationer och aktier, övningar i förvandling till och från utländska mynt m.m. och inte heller i detta ämne torde arbetet tryta för eleverna. Det är nästan en jäktig arbetstakt, men ingen vill bli efter, och man försöker så långt det är möjligt klara sina uppgifter på egen hand.

Kursen i handelslära handhaves av köpman Folke Löf. Läroboken som användes innehåller en mängd kapitel, som behandlar allt vad till handeln hör. För närvarande är man i full gång med studiet av aktiebolag, ekonomiska föreningar, kommanditbolag m.m. dylikt, men sedermera få eleverna lära sig varukalkylering och annat som en affärsman bör kunna. Till detta ämne hör också övning i textning, och många elever tycks ha goda anlag i den vägen. En stor stapel ritbräden skvallrar om att man också sysslar med teckning och målning. Det är övning i reklamteckning, som eleverna här få, och detta ämne torde i hög grad intressera, då det alltid är roligt att pröva sina anlag att hantera färgkritorna och penseln.

Man får vid ett besök vid kurserna ovillkorligen den känslan att här utträttas något mycket värdefullt, och att denna skola både har fyllt och kommer att fylla en stor uppgift för samhällets och traktens ungdomar. Tack vare att skolan är statlig och kontrolleras av skolöverstyrelsen erhålles betydande statsbidrag, vilket gör att eleverna här få just den undervisning som passar dem för en mycket ringa terminsavgift. Skolan har också tillvunnit sig allmänt erkännande och hr Normell meddelar att man nu får förfrågningar från nya elever redan långt innan terminerna börja. Kurserna bli också fulltecknade, vilket är en god rekommendation för skolan.

De nu pågående kurserna äro ett led i de över hela landet av Sveriges köpmannaförbund startade kurserna för yngre affärsanställda, och till vilka kursplanerna utarbetats av skolöverstyrelsen i samråd med köpmannainstitutet. Skolan kommer emellertid att under nästa läsår fortsätta med kurser inom några av de mest representerade yrkena i orten.

Ödeshögs yrkesskola, som är den näst äldsta av detta slag i länet, är nu 14 år gammal. Under senare år ha sådana skolor inrättats i städer och större samhäl-

len i hela Östergötland, och helst säkert har denna skoltyp framtiden för sig då den lämnar möjlighet för uppväxande att erhålla undervisning på tider, som icke inkräkta på annat arbete, då undervisningen är förlagd till kvällarna. Många äro också de elever, som efter slutade kurser vid yrkesskolan fortsatt sin utbildning vid någon annan yrkesutbildande skola och nu ha goda platser.

*Haken
Östgötabygdens tidning
månd. den 8 sept. 1941*

Under läsåret 1940-41 minskade verksamheten inom yrkesskolan. Sålunda tjänstgjorde bara Sven Normell, Walter Ljungqvist, Herman Högberg och köpman Folke Löf, den sistnämnde 33 timmar under vårterminen. Statsbidraget uppgick till blott 465:30 kronor, elevavgifter till 276 kr och det kommunala bidraget till 184 kr, vartill kom en gåva på 50 kr från Lysings köpmannaförening. Från detta läsår erhöll lärarna 4 kr pr undervisningstimme igen.

Under läsåret 1942-43 utbetalades i lärarlöner 1.344 kr, men lärarna inbetalade som gåvor till kommunen 206 kr. Rektorsarvodet höjdes till 60 kr. Elevavgifterna uppgick till 352 kr. Hela räkenskaperna balanserade på 1.697 kr med 902 kr i statsbidrag på lärarlönerna. Som ny lärare tillkom under hösten 1942 fabriksör Rask-Anderssen, men han tjänstgjorde bara under denna termin.

Under läsåret 1943-44 skedde bara små förändringar. En ny lärare, S. A. Granström, anställdes men bara för vårtermin 1943. Lärarsättningarna är bokade till 3:50 kr pr timme, men gåvor på 115 kr har tillförts skolan från de tjänstgörande lärarna under året. I beloppet ingår också 50 kr från Ödeshögs-Verken AB. Tre nya lärare finnes noterade från höstterminen 1943, nämligen ingenjör Clas Bäckström, fil. kand. Gösta Nilsson och Carl A. Kempe.

Fortfarande är skräddare Vilhelm Carlsson både ordförande och kassör i styrelsen för skolan. Rektor Sven Normell är sekreterare. Hans förordnande som rektor har förlängts till den 30 juni 1946. Till styrelsen hör också köpman Folke Löf och plåtslagare A. E. Göransson. Landsfiskal Eric Holmstedt var av Kungl. Skolöverstyrelsen förordnad att vara inspektor för skolan fr.o.m. den 1 juli 1931 t.v.

För läsåret 1945-46 nyvaldes köpman Folke Löf till ordförande och disponent Henric Arvidsson till vice ordförande, medan Sven Normell blev både sekreterare och kassör. Ny i styrelsen blev urmakaren Ola Green. Verksamheten i skolan var nu ovanligt liten. Endast en kurs i bokföring på 48 timmar var anordnad med rektor Sven Normell som lärare. Men från hösten 1946 har fru Zäta Nitsborn varit anställd som textillärare med kurser i klädsömnad för äldre. Hösten 1948 tjänstgjorde också skolkökslärarinnan Maja Nilsson i en kurs för äldre elever i husligt arbete. Rektorns arvode har nu stigit till 150 kr pr år.

Fr.o.m. läsåret 1948-49 är kommunalordförande Carl A. Gustafsson förordnad av Kungl. Skolöverstyrelsen att vara inspektor t.v. för skolan.

Rektor Sven Normell har fått sitt förordnande som rektor för skolan förlängt till den 30 juni 1951. Avlöning till fru Zäta Nitsborn för två kurser i sömnad och till en längre kurs för äldre i husligt arbete, hållen av Maja Nilsson, gick till 1.232 kr. I statsbidrag inflöt 724 kr, i gåvor 86 kr, i elevavgifter 172 kr, varför kommunen fick bidra med resten 693 kr. Några stipendier till elever utgick ej.

Verksamheten under läsåret 1949-50 var ovanligt svag. Endast två kurser med fru Zäta Nitsborn som lärare var anordnade, varför staten för detta läsår bara uppgick till 1.085 kr.

Nästa läsår skedde en liten uppryckning. Sömmerskan fru Maja Wagell höll två längre kurser i klädsömnad för äldre och ingenjör Herman Högberg en kurs i yrkesritning i anslutning till järnindustri. I statsbidrag inkom 760 kr, i gåvor 158 kr, i elevavgifter 304 kr och i kommunalt bidrag 954 kr. Arvodet till rektor hade fördubblats till 300 kr, och avlöning till lärare 1.272 kr.

Under läsåret 1951-52 utökades antalet kurser till sex. Fru Maja Wagell håller två kurser i sömnad för äldre å 180 timmar, skolkökslärarinnan Margareta Irbäck en kurs å 150 timmar i hushållsgörsmål för män, fru Märta Carlsén en kurs i maskinskrivning för äldre och rektor Sven Normell en kurs i bokföring med deklaration. I statsbidrag beräknas 2.028 kr, i elevavgifter 783 kr och på kommunens del skulle komma 2.213 kr. Lärarlöner och ersättning till vaktmästare uppgår till 3.060 kr. Sammanlagt undervisades 95 elever detta läsår.

Utgifter och inkomster för Ödeshögs yrkesskola för tiden 1/7 1951-30/6 1952.

Utgifter:		
Avlöning till lärare	3.960:00	
Arvode till rektor	300:00	
Stadigv. undervisningsmateriel	176:00	
Förbrukningsmateriel	259:81	
Omkostnader	579:21	
Kronor	5.274:02	
Inkomster:		
Elevavgifter	982:50	
Materielavgifter	52:00	
Statsbidrag	2.028:00	
Gåvor och kommunalt bidrag	2.211:52	
Kronor	5.274:02	

Tabell, utvisande de belopp, som Ödeshögs kommunala skola för yrkesundervisning erhållit i statsbidrag under nämnda åren samt det belopp, som under samma tid skulle ha utgjorts i form av kommunalt bidrag. Tabell upptager därvid antalet elever under resp. läsår.

Läsåret:	Bekommet statsbidr.	Kommunalt bidrag, som ej utgjorts helt.	Antalet elever:
1928-29	342:71	246:77	58
1929-30	429:93	315:79	98
1930-31	512:64	238:58	78
1931-32	510:64	214:65	63
1932-33	448:56	185:84	45
1933-34	564:--	299:38	111
1934-35	564:--	361:17	97
1935-36	564:--	245:--	80
1936-37	507:60	361:01	61
1937-38	788:60	354:44	66
1938-39	1.414:60	40:--	106
1939-40	938:80	212:44	75
1940-41	465:30	80:30	37
1941-42	465:30	174:44	34
1942-43	947:40	170:--	112
1943-44	676:80	60:--	91
1944-45	179:80	60:--	17
1945-46	344:30	271:20 /extr. anslag/	36
1946-47	423:--	85:-- /beräknat belopp/65	

Sin Nr. 13.090:38 Sin Nr. 3.809:71 Sin Nr. 1324

Ödeshög den 21 mars 1947.

/Folke Carlsson/
yrkesskolestyrelsens ordf.

Sven Normell
/Sven Normell/
sekreterare.

ÖDESHÖGSHERRAR LAGAR GOD MAT. LANDSFISKALEN RAGGMUNK-SPECIALIST

Ödeshögs kommunala yrkesskola har många strängar på sin båge och har ofta en slående nyhet att komma med. Vi minnas när för några år sedan skolan, med sin uppslagsrike rektor, tog initiativet till en bokföringskurs i samråd med Köpmannaförbundet, vilken kurs gav genljöd över hela Sverige och fick många efterföljare i landet.

NU SENAST är det matlagningskursen för herrar som vunnit sådant intresse från det starka könet att man fick taga in flera deltagare i gruppen än som vanligt. Arbetet pågår måndagar och fredagar, varvid grupp 2 på fredagar och grupp 1 på måndagar. Den sistnämnda har fått taga extrakvällar till hjälp för att hinna med. Det riktiga hade varit att grupp 2 blivit grupp 1, för de är i alla fall de förste, men . . . . .

DET ÄR NATURLIGT att sign. dväljes i grupp 2 där de verkligt kunniga matlagarna finnas. Det ryktas om att fröken Margareta Irbäck, som på ett ypperligt sätt leder kurserna, inte är rädd att taga en ledig kväll; vem av deltagarna i grupp 2 hon tillsätter till vik. i andra gruppen klarar han situationen.

DE DUKTIGA MATLAGARNA katalogiseras enligt följande: när man vid den avslutande supén på kurskvällarna lägger upp det nya programmet är det med förvånad häpnad fr. Irbäck lyssnar på veterinär Arne Holstedt när han beskriver maträtter. »Finns det verkligen sådan matkunnskap bland männen?» säger hennes blick tydligt nog. Somliga har utbildat sig på speciella rätter och då tänker vi närmast på majonäsexperten Håkan Johansson. Hans majonäs kan ej beskrivas, den skall smakas. Gösta Börjesson och »underhållningsdetaljen» Folke Carlsson tävlar om

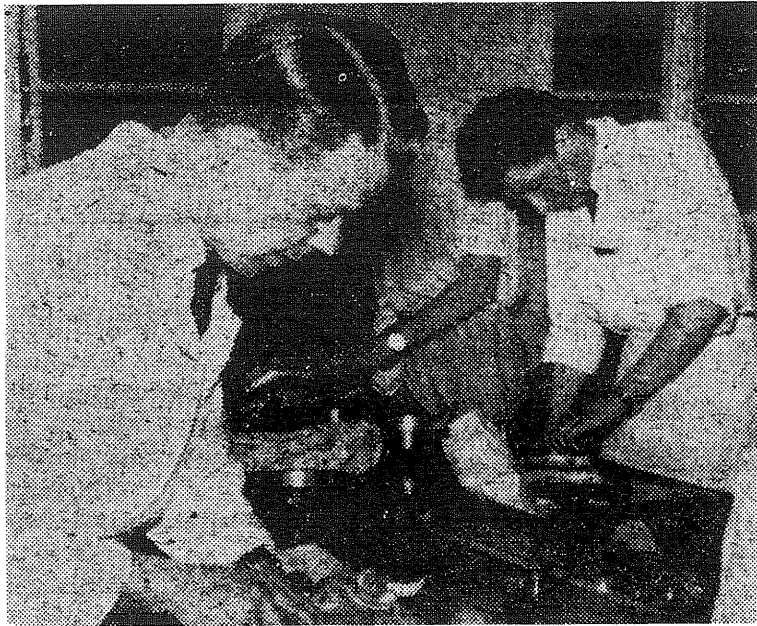
titeln bäste sockerkaksbagare. Börjesson lägger visserligen an mest på smaken, medan Carlsson ägnar sitt intresse åt formen, inte kakformen utan utseendet och linjerna på kakan. Får han den att likna en vagga blir han stormförtjust.

»STÄMNINGEN» blir alltid god när landsfiskal Laike serverar sina snart världsberömda raggmunkar, varvid han synes närmare till som svarande än åklagare. Arne Nelson lär ha fått anbud från Radiotjänst att efterträda »Bullen», men vi tror att pannkaksexperten urmakarm. O. Green med sin professorslika grundlighet ligger närmare engagemanget. Vem som lagar den bästa desserten vill sign. med sin medfödda blygsamhet slippa redogöra för. Vi tänker nu närmast på kattrinplommonsufflén. Den skickligaste servitören och den främste i diskbaljan är C.-E. Karlson, men så lär han tjuvträna hemma hos Märta. Lars Wissman är nr 1 som potatisskalare och den flinkaste sandwichuppläggaren är Arne Fornö. Hans smörgåsbrickor är så läckra att den kan inspirera varje konstnär till stordåd. Folkskollärare Sven Normell, har som skolans rektor börjat att besöka grupp 2 för att lära där! Han utnämndes vid förra kurskvällen till »såskopp», men skall detta vara kritik att han är såsig i arbetet är det fullständigt fel. Han kommer närmast, av arbetet att döma, som inspektör d.v.s. smakar av maten vid supén. Och där är han både den förste och främste.

DE GIFTA MÄNNEN i kursen har nog tagit sig vatten över huvudet; flera ha redan fått hot om att de kan få övertaga matlagningen i hemmet. Ungkarlarna däremot synes taga kursen som en merit vid giljarfärderna: visst är det bättre ha en make som kan laga god mat än en som bara öser i sig vebränd välling eller vidbränt thevatten.

Haken
Den 19/11 1951

Den 1 september 1951 begärde styrelsen för Ödeshögs kommunala skola för yrkesutbildning nytt förordnande för skolans rektor Sven Normell att under tiden 1 juli 1951 - 30 juni 1955 vara rektor och föreståndare för nämnda skola. Läsåret 1951-52 skulle anordnas 2 kurser i hushållsgöromål för herrar med skolkökslärarinnan Margareta Ihrbäck som ledare, 2 avdelningar »Bokföring för äldre» med rektor Normell som lärare och 1 avdelning »Maskinskrivning», till vilken antogs som ny lärare fru Märta Carlsén. Timarvoden till samtliga lärare fastställdes till 6 kronor.

Hitintills hade eleverna betalat 6 kr pr termin men fr.o.m. detta läsår höjdes detta belopp till 7:50 kr eller för läsår 15 kronor. En ny kurs i ämnet »Sömnad för äldre» anordnades också med fru Maja Wagell som lärare.

För 1952 omvaldes till ordförande köpman Folke Löf och till vice ordförande disponent Henric Arvidsson. Styrelsen

beslöt att fr.o.m. läsåret 1952-53 höja läraernas timarvode till 8 kr. En elev, som deltagit i höstens matlagingskurs och var skyldig 30 kr för materiel, kunde ej anträffas, varför skulden avskrevs.

För första gången antogs nu i oktober 1953 skolkökslärarinnan Hedvig Ek som lärare i ämnet hushållsgöromål för herrar, en kurs som anordnades läsåret 1953-54.

För året 1954 nyvaldes urmakarmästare Ola Green till ordförande, sedan hr Folke Löf avsagt sig oräval. Disponent Henric Arvidsson kvarstår som vice ordförande. Till ny lärare i ämnena maskinskrivning och stenografi valdes fru Maj-Britt Lundgren. Övriga kurser detta läsår var en sömnadskurs om 120 timmar, 2 sömnadskurser om vardera 90 timmar, två kurser i hushållsgöromål för manliga elever om vardera 75 timmar, en kurs i engelska om 60 timmar samt en kurs i textning, plakatmålning och skyltning om 60 timmar.

Staten för detta läsår slutade på 7.080 kr, varav 6.780 kr gick till arvode till rektor och lärare. Statsbidrag beräknades till 3.657 kr och elevavgifter till 900 kr; varför kommunen skulle få bidra med resten 1.523 kr.

Som ny lärare i engelska antogs folkskollärarinnan Gunhild Bergman, f.n. anställd i detta ämne vid Ödeshögs folkskola.

REKTORSSKIFTE I YRKESSKOLAN

PIONJÄRVERKSAMHET I ÖDESHÖG

Yrkesskoleverksamheten i Ödeshög är av gammalt datum och har som upprinnelse den aftonskola som i början av 1920-talet startades av Ödeshögs hantverksförening. Så småningom blev aftonskolan »Ödeshögs kommunala skola för yrkesundervisning» och som rektor tillsattes folkskollärare Sven Normell, som redan från starten varit engagerad som lärare. Ödeshögsskolan är en av landets första dylika och har bedrivit en pionjärverksamhet, som fått stå som förebild även för andra liknande skolor, och största förtjänsten härav tillkommer hr Normell, som under hela tiden ägnat skolan och dess utveckling all tänkbar omsorg. När han nu på grund av ohälsa tvingats avsäga sig rektorskapet kan han se tillbaka på en väl utförd uppgift, som varit till stor nytta för de ungdomar och även äldre, som under årens lopp anlitat skolans undervisning.

Östgöta-Bladet 31/8 1955

Som tidigare meddelats har styrelsen för Ödeshögs kommunala skola för yrkesundervisning, som dess officiella namn lyder, till rektor fr.o.m. höstterminen 1955 antagit folkskollärare Lennart Lundgren efter folkskollärare Sven Normell, som på grund av sjukdom avsagt sig uppdraget. Hr Lundgren är född i Huskvarna. Efter realexamen därstädes och några års kontorsanställningar genomgick han folkskoleseminariet i Linköping, varifrån han utexaminerades 1950. Därpå följde ett års tjänstgöring i Halland och sedan 1951 i Ödeshög.

När Ö.-Bl. kontaktar honom för att höra något om de närmaste planerna i yrkesskolan, konstaterar han att planerna för hösten redan utarbetats vid hans engagerande och att det sålunda ej varit mer än en del rutina att göra. Jag har sålunda ej hunnit sätta mig så mycket in i arbetet ännu, säger hr Lundgren. Nu gäller det först och främst att komma igång och ordna de kurser, som redan finnas. Under tiden får man väl litet grepp om arbetet och kan se om något nytt kan komma till. Någon särskild erfarenhet av denna skolform har jag ej med undantag för att jag en gång i tiden själv anlitat yrkesskolan hemma i Huskvarna för en bokföringskurs.

Hur kursprogrammet för den kommande säsongen skall se ut är f.ö. ej bestämt ännu, fortsätter hr Lundgren. Det beror ju på hur många anmälningar som inkomma till resp. kurser, varför det först efter uppropet, som hålles i kväll, fredag, kan närmare överblickas. Nytt för året är emellertid en planerad matlagningskurs för damer om 75 timmar. Det kan ju tänkas att en del, som varit borta från matlagningsarbetet några år, önskar bättra på sina kunskaper från skolköket, och då blir denna kurs ett bra tillfälle. För manliga elever har redan tidigare dylika kur-

ser pågått och även i år planeras en dylik, som i så fall förlägges till Boets skola. I övrigt blir det som förut sömnadskurser, maskinskrivningskurs, fortsättningskurs i engelska samt en kurs i plakatmålning och skyltning. Vad lärarkrafterna beträffar är ej allt klart ännu — i sömnadskurserna är det dock klart, att ombyte sker. Fru Maja Wagell har på grund av bristande tid av sagt sig och i hennes ställe rycker skolans slöjdlärlarinna, fröken Ström in.

Östgöta-Bladet 31/8 1955

Under 1955 avled disponent Henric Arvidsson, varför styrelsen utsåg till vice ordförande plåtslagare Erik Göransson. Staten för läsåret 1955-56 balanserade på samma belopp som föregående år 7.080 kr. För första gången är arvudet till rektor utbrutet ur lärarsättningen, 300 kr. Det synes som om fröken Gunhild Bergman flyttat från samhället, eftersom kantor Bertil Östman anställs som lärare i engelska språket.

Den 24 augusti 1955 föredrogs en skrivelse från rektor Sven Normell, att denna på grund av nedsatt hälsa ej önskade nytt förordnande som rektor för Ödeshögs kommunala skola för yrkesundervisning. Efter annons i Östgöta-Bladet valdes nu ende sökanden **folkskollärare Lennart Lundgren för tiden 1 juli 1955 — 30 juni 1959** och anhöll samtidigt hos Kungl. Överstyrelsen för yrkesutbildning om förordnande för denne. Rektorsarvudet höjdes också från 300 kr till 800 kr pr år.

Till ledamot i styrelsen nyvaldes nu fru Hedvig Ek, som förut varit suppleant.

Vid nästa sammanträde i styrelsen den 2 september 1955 beslöts att hos Ödeshögs kommunalnämnd hemställa att skolans förre rektor måtte få tilldelas någon form av utmärkelse, t.ex. Pro Patria, som tack för många års arbete i yrkesskolans tjänst. Eftersom f. rektor Normell avled strax efteråt, synes han ej ha fått någon utmärkelse, även om den tillstyrktes av kommunalnämnden.

Under läsåret 1955-56 anordnades följande kurser: 3 kurser i sömnad med bl.a. slöjdlärlarinnan Hjärdis Ström som lärare, 2 kurser i hushållsgöromål för kvinnliga elever om vardera 75 timmar, 1 kurs i maskinskrivning och stenografi med fru Maj-Britt Lundgren som lärare, 2 kurser i engelska med folkskollärare Rune Hedemo som lärare samt 1 kurs i textning och plakatmålning samt skyltning om 60 timmar.

ÅRSAVSLUTNING I YRKESKOLAN

Ett 50-tal elever i årets olika kurser.

Som vanligt hade den manliga matlagningskursens elever gjort sitt bästa för att övriga elever jämte anhöriga och inbjudna skulle få ett så festligt mottagande som möjligt. När alla placerat sig vid de dukade långborden, höll hr Lundgren ett hälsningsanförande och meddelade ovan nämnda redogörelse om verksamheten. Fru Florence Johansson bjöd på pianomusik och så var det dags för hr G. Malm att å matlagningskursens vägnar bjuda till bords. Fru Hedvig Ek, som lett undervisningen i skolköket, kunde med lugn inleda vandrigen till »buffén», ty där fanns mycket gott att hämta, läckert och vällagat, som gjorde lärare och elever i matlagningskursen all heder. Det kunde också kyrkoherde C. Magnusson med gott samvete konstatera, när han sedan på de församlades vägnar tackade för maten och även tackade yrkesskolans övriga lärare och elever för det goda arbete, som nedlagts under året. Om det goda resultatet vittnade inte minst den uppvisning, som sömnadseleverna gav under sin lärlarinna, fru Maj Wagell, ledning.

Matlagningsseleverna hade varit generösa med materialet och följdaktligen fanns det åtskilligt av »överblivna stycken», som med biträde av hr Olle Carlsson, Häggestad, van och talför auktionsropare, försålades. Det var också lottförsäljning i stor skala med åtföljande utdelning av tårtor innan kyrkoherde Carl Magnusson å skolstyrelsens vägnar utdelade elevernas premier enligt nedanstående förteckning.

Så var det elevernas tur att blomsterhylla sina lärare, en ceremoni, som delvis skedde på Churchills tungomål, fast det visst inte tydde på att resultatet vunnits under svett och tårar. Man fick under kvällens lopp t.o.m. höra »Oh, my darling

Clementine» på samma språk. Så nog hade engelskkursernas elever hunnit med en del.

Till den ovan nämnda redogörelsen över verksamheten hörde också litet framtidsplaner. Nästa läsår planeras sålunda yrkesskolan två engelska kurser om vardera 90 timmar, en engelsk kurs för butikspersonal om 60 timmar, tre maskinskrivningskurser om vardera 60 timmar, en grundkurs i svenska om 60 timmar, en grundkurs i handelsräkning om 60 timmar, två kurser i klädsömnad om vardera 105 timmar, en kurs i yrkesritning, en traktorkurs och en kurs i motor och bilteknik om vardera 60 timmar samt en fortbildningskurs i matlagning om 40 timmar.

Följande elever tilldelades premier för flit och kunskaper under läsåret 1958-59:

Engelska 1 a: Tage Isaksson, Gunborg Malm, Ingrid Gustavsson, Sigbritt Krus.

Engelska 1 b: Monica Heder, Lizzy Persson.

Engelska II: Astrid Netzel, Florence Johansson, Märta Karlsson, Märta Andersson, Ove Karlsson.

Tyska: Greta Halldén, Gunnar Kajling.

Bokföring: Kerstin Karlsson, Charlotta Karlsson, Ove Andersson.

Yrkesritning: Bengt Andersson, Skorperyd, Kenneth Conradsson, Stellan Thur.

Maskinskrivning I: Bengt Andersson, Lennart Kroon, Britt-Mari Hjertstedt, Birgit Gustavsson, Siv Gustavsson.

Maskinskrivning II: Jörgen Nilsson, Laila Johansson, Monica Karlsson, Ulla-Britt Ståhl, Barbro Svensson.

Klädsömnad I: Gun Andersson, Elna-Maj Disell, Irene Lilja.

Klädsömnad II: Brunhilde Hader, Ann-Marie Kampner, Anna-Greta Frisk, Anita Dahl.

Klädsömnad, forts.: Anna-Lisa Karlsson, Aina Karlsson, Lillemor Johansson, Linnéa Andersson.

Ödeshögs kommunala yrkesskola kan glädja sig åt ett fortsatt stort intresse från allmänhetens sida, vilket framgår av den redogörelse, som skolans rektor, folkskollärare Lennart Lundgren, kunde lämna vid årsavslutningen på fredagskvällen i Godtemplargårdens gillessal. Ej mindre än 151 elever har varit engagerade i skolans verksamhet under den nu gångna säsongen, fördelade på 14 kurser om sammanlagt 1.120 timmar. Därav har 87 elever deltagit i kurserna inom handel och kontor med 630 timmar, 53 elever i kurser inom husligt arbete om 430 timmar samt 11 elever i yrkesritning om 60 timmar.

Den 27 januari hade inkommit nytt förslag till reglemente, vilket antogs. På förslag av Kungl. Överstyrelsen för Yrkesutbildning beslöt styrelsen nu ändra skolans namn till **Ödeshögs kommunala yrkesskola**. Ett förslag förelåg att deltaga i en hyllning för överdirektören och chefen för Kungl. Överstyrelsen för Yrkesutbildning, som fyller 65 år den 20 maj 1956. Förslaget avslogs. Hos kommunalfullmäktige skulle begäras rätt att få inköpa 1 skrivmaskin och 1 blankettskåp åt rektor.

För läsåret 1956-57 fastställdes en stat, som balanserade på 9.390 kr. Lärarlönerna är upptagna till 6.810 kr, rektorsarvodet till 920 kr, undervisningsmaterial till 1.750 kr. På inkomstsidan märks statsbidrag med 6.240 kr, beräknade elevavgifter 1.000 kr, och sedan återstår det för kommunen att tillskjuta 3.150 kr. Men det är också ganska många kurser som anordnas, nämligen 11 stycken. 2 kurser i klädsömnad för äldre om vardera 90 timmar, 2 i hushållsgöromål för kvinnor om vardera 75 timmar, 1 kurs i maskinskrivning om 120 timmar, 1 i stenografi, 2 i engelska, 1 i bokföring med deklaration och 1 i textning och plakatmålning, samtliga om 60 timmar, samt slutligen 1 kurs i barnavård på 30 timmar. Till lärare i bokföring med deklaration utsågs bankkamrer Arne Fornö. En kurs i matlagning med fru Hedvig Ek som lärare förlades till Boets skola.

Eftersom hr Arne Fornö på grund av bristande tid av sagt sig att vara lärare i bokföring m.m. antog styrelsen kamrer Yngve Olsson till denna tjänst **för läsåret 1956-57**. För samma tid inköptes genom rektor Lundgren 2 skrivmaskiner. Nya undervisningsplaner för fortbildningskurser i matlagning samt kurser i barnavård godkändes och begärdes godkända av Kungl. Överstyrelsen. Rektor fick i uppdrag att hos bilverkstäderna i orten undersöka om

intresse fanns för körkortskurser och bilkunskap. Hos kommunalfullmäktige anhölls om ett extraanslag på 540 kr till premier för flit och kunskaper åt elever i kurserna under läsåret 1956-57. Rektor fick i uppdrag att utarbeta förslag till fördelning av premierna.

För läsåret 1956-57 utökades kurserna till tolv, nämligen 3 i engelska, 2 i klädsömnad för äldre damer, 2 i hushållsgöromål för kvinnor, 1 i maskinskrivning, 1 i stenografi, 1 i bokföring och deklaration, 1 i textning och plakatmålning och 1 i barnavård. De flesta kurser omfattar en tid av 60 timmar. Staten för läsåret 1956-57 höjdes en del. Den kom att balansera på 12.230 kr, varav lärarlöner uppgick till 7.800 kr, arvode till rektor 1.040 kr och viss undervisningsmateriel 1.500 kr. På inkomstsidan kom beräknat statsbidrag 6.669 kr, elevavgifter 1.300 kr och resten underskott att täckas av kommunen 4.261 kr.

Rektorns förslag om fördelning av premier till eleverna antogs. »Till elever i kurser, som omfattar minst 60 tm., utdelas premier dels på 15 kr och dels på 10 kr med undantag av matlagningsskurser. För 15 kr i premier fordras att elev bevisat minst 90 % av kurstiden och visat flit och framsteg, för 10 kr i premie fordras att elev bevisat minst 80 % av kurstiden och visat flit och framsteg». Om dessa villkor uppfylles, beräknas anslaget räcka till 2 premier å 15 kr och 3 premier å 10 kr för varje kurs. Under våren 1957 anordnades en kurs i skötseln av traktorer och lantbruksmaskiner med förman Lennart Tilly, Ödeshög, som lärare. Han tillerkändes 140 kr i reseersättning för denna kurs.

ÅRSAVSLUTNING I YRKESSKOLAN

16 olika kurser med sammanlagt 161 elever under gånget läsår.

Ödeshögs kommunala yrkesskola avslutade på måndagskvällen läsåret med sedvanligt samkväm, som denna gång förlagts till Godtemplargårdens gillesal.

Efter ett par musikstycken på violon av fröken Ulla Östersjö och folkskol-lärare Bertil Nises till pianoackompanje-

mang av fröken Runa Östersjö hälsades elever och inbjudna. Därefter talade kyrkoherde Magnusson och konstaterade att yrkesskolans årsavslutning utvecklats till en stor högtid, som präglas av glädje över arbetet, som ligger bakom, och som det också är en glädje för de inbjudna att få vara med på. Det sägs att människorna nu för tiden saknar arbetsglädje och mest intresserar sig för TV:n, sommarstugan . . . . .

Yrkesskolan seglar nu av allt att döma i medvind. Inte mindre än 14 kurser anordnades under läsåret 1957-58. Utöver de vanliga ämneskurserna kom nu kurser i tyska med ingenjör Walter Cohn som lärare och en kurs i porslinsmålning på 40 timmar med fru Ruth Kullerstrand som lärare. Den sistnämnda kursen skulle ske som studiecirkel och bekostas med statsmedel, kommunalt bidrag och elevavgifter.

Staten för detta läsår balanserar på 16.410 kr, av vilka 10.000 kr är beräknade till lärarsättningar, 1.170 kr till rektorsarvode och 1.500 kr till inköp av inventarier. På inkomstsidan märkes statsbidrag 7.500 kr och elevavgifter 1.600 kr. Resten 7.310 kr fick kommunen stå för.

Eleverna i en matlagningskurs för herrar, vilka hade ordnat en supé vid avslutningsfesten våren 1957, fick 60 kr som hjälp till matkostnaderna. Även fröken Maj Knutsson, Ödeshög, fick 10 kr för att hon förhöjde trivselen vid festen med sång. Under hösten 1957 inköptes genom rektorns försorg 4 skrivmaskiner, vilka ej fick kosta över 1.600 kr.

Under läsåret 1958-59 anordnades inte mindre än 18 kurser. Utöver de vanliga kurserna kom nu en kurs för butikspersonal, en för detaljhandelsbokföring, två för bokföring, 1 för lantbruksbokföring, 1 för maskinritning och 1 för bakning. De flesta kurserna var på 60 timmar.

Den 28 mars 1958 lämnade yrkesskolestyrelsen ett förslag på ett yrkesråd. Skolstyrelsen hade begärt detta. Förslaget blev:

Ordinarie ledamöter:

Fabrikör Sven Kajling
Plåtslagarmästare Erik Göransson
Skolkökslärarinnan Hedvig Ek
Köpman Folke Löf
Verkmästare Erik Johansson

Suppleanter:

Verkmästare Per Loord

Urmakare Rune Green
Fru Sara Isaksson
Bankkassör Lars Eliasson
Ingenjör Stig Lage

Detta läsår balanserade räkenskaperna på närmare 18.500 kr, av vilken summa största beloppet 13.338 kr gick till avlöning av lärarna. Lokalkostnaderna gick till 1.757 kr och 540 kr redovisades som premier till elever vid kursavslutningar. Mest användes de tidigare lärarna, men som ny redovisas folkskollärare Birgitta Erre som lärare i en handelskurs i tyska för nybörjare. Ingenjör Stig Lage var lärare för en kurs i yrkesritning på 60 timmar.

Under arbetsåret 1959-60 ombildades yrkesrådet på följande sätt:

1. Jordbruk och skogsbruk

Sture Orrenius, godsägare
Harry Durefeldt, länsskogvaktare

2. Industri och hantverk

Erik Johansson, verkmästare
Stig Lage, ingenjör
Per Loord, verkmästare
Rune Green, urmakare
Erik Göransson, plåtslagarmästare
Sven Kajling, fabrikör

3. Handel och kontor

Folke Löf, köpman
Lars Eliasson, bankkassör
Yngve Olsson, kamrer

4. Husligt arbete

Hedvig Ek, lanthushållslärlarinna
Sara Isaksson, fru

Rektor Lennart Lundgren fick sitt förordnande som rektor för skolan förlängt till den 30 juni 1963. Nytt reglemente fastställdes av Kungl. Överstyrelsen för yrkesutbildning den 16/1 1959. Nya lärare detta läsår blev förman Gunnar Lindell, svetsare Erik Svensson och svetsare Inge Staaf, samtliga i bägsvetsning med den förstnämnde i teori och de två andra i praktisk tillämpning. Ny undervisningsmateriel inköptes för 6.974 kr, vartill ut-

gick statsbidrag med 2.880 kr. Avlöning till lärare belöpte sig till 12.528 kr och till rektor 1.987:50 kr. Hela staten balanserade detta år på 26.121 kr och 15 kurser sammanlagt var anordnade. De två kurserna i bågsvetsning var på sammanlagt 422 timmar.

Under läsåret 1960-61 hölls 23 kurser i skilda ämnen. Utöver tidigare tjänstgörande lärare anställdes nu rektor Roland Hagberg i handelräkning och folk-skollärare Bertil Nises i svenska och engelska samt montör Olle Torstensson i värmeteknik. Det sammanlagda timantalet var 1.180. Utöver klassrum i Ödeshögs och Boets skolor har disponerats verk-

stadslokal hos Ödeshögs-Verken AB. Till lärare utbetalades 17.350 kr, till rektor 2.164 kr och till undervisningsmateriel 4.188 kr. Staten balanserade på 25.883 kr detta år.

Under arbetsåret 1961-62 tillkom ämnet knyppling med yrkeslärare Greta Rahm som kursledare. Även kamrer Yngve Olsson var ny lärare i bokföring, grundkurs, detta år. 7 lärare tjänstgjorde under sammanlagt 860 timmar i 15 kurser, av vilka några var dubbelkurser. Summa kursdeltagare var 146, men då några elever var dubbelräknade, var det verkliga antalet elever 129, varav 111 var kvinnliga.

I mars 1961 beslöts inköpa en elektrisk symaskin i händelse statsbidrag beviljas. Skolan synes inneha en sådan förut. Statsbidraget för detta budgetår uppgick till 12.165 kr, vartill kommer ett landstingsanslag på 782:50 kr.

En arbetsgrupp för utredning av en verkstadsskola i Ödeshög hade vid sammanträde den 25 augusti 1963 utarbetat ett förslag om inrättandet av verkstadsskola för utbildning av verkstadsmekaniker i Ödeshögs kommun. Rektor Lundgren redogjorde för utredningen vid ett sammanträde i skolstyrelsen den 15/10 1963 och föredrog också ett PM från rektor Ivan Söderqvist, Linköping, om kostnaderna.

Efter diskussionen, varvid betonades värdet av att ha en skola som höll ungdomen kvar i kommunen och underströks behovet av utbildad yngre arbetskraft i hemorten, beslöts föreslå kommunalfullmäktige att anordna ettårig grundutbildning för verkstadsmekaniker i kommunal yrkesskola med ev. fortsatt utbildning vid regionens yrkesskola eller vid inbyggd skola i Ödeshög,

att anslå 99.844 kr till undervisnings-

materiel, vartill skulle utgå 50 % i statsbidrag. De årliga kostnaderna i provisoriska lokaler (gamla mejeriet) skulle uppgå till 51.516 kr (kommunal nettokostnad 1.120.— kr) att upptagas i 1964 års stat,

att låta bygga lokaler för denna yrkesutbildning i samband med högstadieskolan till en beräknad kostnad av 154.000 kr, och,

att giva byggnadskommittén för högstadieskolan i uppdrag att utreda frågan om skolans placering.

Vid sammanträde i kommunalfullmäktige den 31 okt. samma år beslöts i stort sett godkänna förslaget, varvid anvisades 50.000 kr till undervisningsmateriel samt återremittera ärendet till arbetsgruppen för utredning av verkstadsskolan samt till skolstyrelsen för närmare utredning av frågan om nya lokaler för denna yrkesundervisning. Byggnadskommittén för högstadieskolan jämte yrkesskolans rektor skall sköta utredningen.

De nyrenoverade verkstadslokalerna i gamla mejeriet i Ödeshög visade sig ha en yta av 170 m². Under första läsåret 1964-65 undervisades 12 elever under sammanlagt 1.566 timmar.

FINA LOKALER FÖR VERKSTADSSKOLAN

Den nystartade verkstadsskolan i Ödeshög, som skall meddela 1-årig grundläggande utbildning för verkstadsmechaniker, tog på lördagen officiellt sina lokaler i bruk, sedan upprop förrättats av den första årskullen.

Den gamla mejeribyggnaden, som inköpts av byggmästare Ivar Lundin, har förhyrts för ändamålet sedan ägaren låtit iordningsställa densamma. Resultatet har blivit förstklassiga arbetslokaler, som skolan kan vara fullt belåten med. Belåtna var också de representanter för kommun- och länsmyndigheter, som på lördagsförmiddagen samlats till officiell invigning av lokalerna och som även kunde konstatera vilken förnämlig maskinutrustning, som anskaffats.

Yrkesskolans rektor, folkskollärare Lennart Lundgren, hälsade samtliga välkomna och gav en kort redogörelse för skolans tillkomst. Det var i mars förra året som tanken kom upp på inrättande av skolan och under de följande förberedelserna visade det sig att alla berörda instanser varit mycket välvilligt inställda. Resultatet kan vi se i dag, sade talaren, som därmed överlämnade lokalerna till Ödeshögs kommun.

Kommunalfullmäktigeordföranden, herr Alb. Rosäll, uttryckte kommunens tack för det initiativ som tagits, och erinrade om den uttunning av befolkningen, som skett under senare år, och om landshövdingens intresse för tillkomsten av nya industriföretag. I stort sett har kommunen lyckats med sina ansträngningar att skapa arbetsmöjligheter, och de nya företag, som etablerats, tar nu hand om den ungdom, som annars skulle ha avflyttat. Viktigast av allt har varit att skaffa fram den arbetskraft, som industrierna behöver framför allt tänker vi på ungdomen. Det går ej längre som förr med lärlingar. Med den trängsel, som råder vid yrkesskolan i Mjölby, så hade vi ingenting annat själva. Tal. tackade å kommunens vägnar alla berörda instanser, arbetsgruppen m.fl. för den hjälp som lämnats, önskade lycka till i arbetet samt överlämnade lokalerna med dess utrustning till skolstyrelsen.

Av skolstyrelsens vägnar mottages skolan av hr Reinhold Piel, som tackade kommunen och övriga för att skolan så fort kunnat bli startklar. Att skolstyrelsens ordförande för tillfället var upptagen med barndop och vice ordföran-

den höll på att sälja möbler till ett blivande äkta par ger oss vissa förhoppningar om skolans fortbestånd, sade tal. Han hälsade också eleverna och lärarna välkomna till den första årskursen.

Vik. länskolinspektör Harry Jakobsson talade därefter och erinrade i korthet om att grundskolan är införd nästa år i hela länet, vilket visar det stora intresse, som förefunnits. Statsmakterna utreder nu dels den utbildningen, som följer efter grundskolan och dels gymnasiefrågan. Det är betydelsefullt med sådana lokala initiativ som detta konstaterade talaren och gratulerade till det lyckade resultatet samt önskade god lycka i framtiden.

Därefter bereddes de närvarande tillfälle att närmare bese lokalerna och dess utrustning, vilket som nämnts utföll till full belåtenhet. Förutom den stora maskinhallen finns rum för bänkarbeten och innanför detta den s.k. smedjan. Där kommer senare ett svetsaggregat att installeras. Vidare finns lunchrum, omklädningsrum och innanför detsamma tvätt- och toaletter. I en särskild nätavbalkning i maskinhallen är plats för förråd av dyrare verktyg.

Maskinhallen upptar 3 supportsarvar, 1 universalslipmaskin för verktygsslipning, 1 pelarborrmaskin, 1 fräsmaskin, 1 knipphyvel m.fl. Hela maskinutrustningen kostar något över 100.000 kr. varav ca hälften beräknas i statsbidrag.

Förutom de kommunala representanterna och länsinspektör Jakobsson övervars invigningen av rektor vid Linköpings stats yrkesskola Ivan Söderkvist och inspektören i länskolnämnden Bo Rengensjö.

Följande 12 elever har intagits i skolans första årskurs: Gunbritt Karlsson, Svante Blomkvist, Rune Karlsson, Jan Fransson, Ingemar Grahn, Bengt Johansson, Bengt Karlsson, Lars-Olof Nilsson, samtliga Ödeshögs kommun, Lars Andersson, Rök, Bertil Gustafsson, Rök, Lars Johansson, Rök, Kennet Sultan, Håstholmen.

Enligt beslut av länets landstings förvaltningsutskott den 8 febr. 1965 tillerkändes bl.a. Ödeshögs yrkesskola för en verkstadsskolekurs (heltidskurs) ett anslag av 10.000 kr (beräknat belopp) för en kurs på 42 veckor. Bidraget skulle utgå t.v. och »att bidragsgivningen skall omprövas, därest ett sviktande elevunderlag inom Mjölby yrkesskoleregion skapar svårigheter att hålla kurser på flera orter inom regionen.»

För budgetåret 1962-63 synes statsbidraget uppgå till 18.139 kr, varav dock 3.437 kr var bidrag till inköp av undervisningsmateriel. Statsbidraget för läsåret 1963-64 stannade vid 14.457 kr. Kommande arbetsår kunde yrkesskolan utkvittera 53.223 kr, varav vilket belopp 45.155 kr synes vara 50 % av kostnaden för inköp av maskiner och verktyg till den nystartade verkstadsskolan.

Från och med hösten 1963 var som lärare i bägsvetsning anställda svetsarna Erik Svensson och Torsten Fälth samt i yrkesarbete för metallarbete förman Werner Karlsson. Kursen i textning, plakatmålning m.m. leddes av Stig Johansson. I övrigt tjänstgjorde de tidigare lärarna fruarna Maj Wagell, Maj-Britt Lundgren och hrr Lenart Lundgren, Rune Hedemo, Yngve Olsson och Bertil Nises.

Under läsåret 1964-65 tillkom ingenjör Stig Lundström som lärare i yrkesritning för plåtslagare, varjämte flera kurser dubblerades. Läsåret 1965-66 utökades verksamheten en hel del. Sälunda tillkom kurser för hemsamariter med fru Karin Orrenius som lärare och med biträde av sjuksköterskorna Karin Eriksson och Gertrud Gideskog samt socialassistent Inger Bohlin-Hertzman samt i tyska med fil. mag. Göran Johansson som lärare. En fortsättningskurs i engelska hade folkskollärare Ralph Arkenius som ledare. Statsbidraget detta budgetår uppgick till 24.412:75 kr vartill kom ATP-avgifter med 1.845 kr.

I januari 1964 nyvaldes ett yrkesråd av Ödeshögs skolstyrelse för tiden 1/1 1964 - 31/12 1967:

För industri och hantverk:

Hrr Artur Andersson
Per Gustaf Bremer
Rune Green
Gösta Lago
Reinhold Piel
Lennart Sten

För handel och kontor:

Hrr Gösta Jonsson
Knut Norrby
Stig Lundström

För husligt arbete och värdyrken:

Gudrun Hultberg
Stina Persson

Till ordförande i samtliga yrkesråd valdes yrkesskolerektor Lennart Lundgren.

Under arbetsåret 1965-66 anordnades 14 kurser i yrkesskolan. Av dessa slutfördes dock bara 10. I statsbidrag lyftes sammanlagt 24.126 kr och i anslag från landstinget 574 kr.

Under våren 1965 planerades 6 kurser inom gruppen för husligt arbete, 12 deltidskurser för industri och hantverk samt kontor och en kurs för utbildning av hemsamariter.

Under läsåret 1966-67 anställdes fru Marja Candler i textning och plakatmålning och småskollärare Lena Gustavsson som lärare i engelska, i vilket ämne hon hade behörighet att undervisa. 11 deltidskurser anordnades under detta verksamhetsår på sammanlagt 1.075 timmar och med 134 elever. Statsbidraget under år 1967 uppgick till 41.661 kr och rekviderades nu pr kalenderår.

Sedan yrkesskolerektor Lennart Lundgren fr.o.m. den 1 juli 1967 blivit ordinarie studierektor i Söndrums kommun utanför Halmstad, utnämndes yrkesval-lärare Rune Hedemo bland två sökande till deltidsanställd rektor vid yrkesskolan för tiden till den 1 juli 1969 av länskol-

nämnden i Linköping. Rektor Lundgren och hans fru blev föremål för varma hyllningar före sin flyttning från Ödeshög. Kommunalfullmäktiges ordförande, folkskollärare Werner Falk, överlämnade vid en uppvaktning en boggåva från kommunen för hans arbete som folkskollärare, rektor och kommunal förtroendemän och blommor till fru Maj-Britt Lundgren för hennes arbete i skolans och yrkesskolans tjänst. Paret Lundgren har varit ödeshögsbor i 17 år.

Under **arbetsåret 1967-68** planerades 19 deltidskurser, som dock inte blev helt fulltecknade. Nya lärare blev fruarna Gunilla Schied i ämnet maskinskrivning

och Majken Hansson i maskinräkning. I övrigt tjänstgjorde de tidigare lärarna. Ingenjör Stig Lundström undervisade i både yrkesritning och yrkesräkning samt engelska och tyska. Flera kurser fick dubbleras, och kursen i maskinskrivning tredubblas. Statsbidraget under kalenderåret 1968 uppgick till 28.903 kr.

År 1968 firade yrkesskolan sin 40-åriga tillvaro med ett omfattande program, bl.a. med sång av Ödeshögs manskör och en klädparad, arrangerad av fru Maja Wagell och fröken Monika Jonsson samt deras elever. 14 kurser hade hållits det senaste året för 143 elever.

Rektor Roland Hagberg hade samman kallat ett 10-tal representanter från ABF, SKS, Medborgarskolan, Ödeshögs skolstyrelse och Ödeshögs kommunbibliotek för att diskutera bildandet av ett **vuxenutbildningsråd** i den nybildade kommunen Ödeshög. Efter en livlig diskussion beslöts vardera organisationen skulle utse en ledamot.

Vid vuxenutbildningsrådets första sammanträde den 1/10 1968 var följande personer närvarande:

Margareta Cornell	Medborgarskolan
Ronald Samuelsson	ABF

Werner Falk	Kommunbiblioteket
Rune Hedemo	Yrkesskolan
Roland Hagberg	Rektor, skolchef

Undervisningen skulle härnäst bli kostnadsfri för eleverna, men varje deltidskurs måste bestå av minst 12 elever. 8 sådana kurser var fulltaliga, men eleverna i 3 icke fulltaliga kurser överlämnades till ABF för undervisning i studiecirkel. Medborgarskolan hade tidigare övertagit samtliga språkkurser, som ej längre sorterar under yrkesskolan. För att studier i cirkelform skall bli likställt ekonomiskt med studier i yrkesskolan beslutades gö-

ra framställning att 3.000 kr under hösten måtte få tagas ur yrkesskolans anslag för materielkostnader och att 5.000 kr avsattes för genom vuxenutbildningsrådet anordnade studiecirklar i studieförbunds regi under år 1969.

Nya lärare under läsåret 1967-68 var montörerna Tore Karlsson i bågsvetsning, grundkurs, och Malte Friman i fortbildningskurs i samma ämne. Fröken Monika Jonsson anställdes som lärare i husbehovssömnad, och makarna Kerstin och Hubertus Rucharts undervisade i resp. engelska och tyska språket. Sammanlagt anordnades detta läsår 17 deltidskurser. En symaskin inköptes för 1.260 kr.

Under läsåret 1968-69 planerades 19 kurser i industri och hantverk samt i handel och kontorsarbete och 10 kurser i husligt arbete, men blott 18 kurser startade. 164 elever var anmälda, men 137 stycken fullföljde kurserna, en del som elever i ABF's studiecirklar. Som ersättning till ABF för undervisning av dessa elever utgick 4.743 kr under detta läsår.

Förslag till utgifts- och inkomststat för åren 1968 - 1970.

Utgifter:	1968:	1969:	1970:
Timlärare rektor	46.200	59.900	51.100
Materiel för undervisn.	15.000	18.000	16.000
Administration	1.560	2.000	2.300
Hyror, kraft, belysn.	6.000	7.000	6.000
Vuxenutbildning	--	5.000	7.000
Summa kr	68.760	91.900	82.400
Inkomster:			
Statsbidrag, AMS, ev. ersättning från andra kom.	46.000	53.920	45.120
Kom. bidr.	22.760	37.980	37.280
Summa kr	68.760	91.900	82.400

Skolstyrelsen har redan från 1969 års början utsett nytt yrkesråd enligt följande:

Yrkesråd för industri och hantverk

John Aldrin, överingenjör, AB Huskvarna Vapenfabrik
 Bengt Axelsson, byggnadsarbetare, Byggnadsförbundet
 Per Gustaf Bremer, disponent, AB Nordiska Möbelfabrikerna
 Rune Green, optiker, Hantverksförbundet
 Gösta Lago, möbelsnickare, Träarbetareförbundet
 Roland Leideborg, verkmästare, AB Hallins Verkstäder
 Reinhold Piel, svarvare, Metallarbetareförbundet

Yrkesråd för handel och kontor

Gösta Johnsson, affärsbiträde, Handelsarbetarförbundet
 Stig Lundström, ingenjör, Industrimannaförbundet
 Knut Norrby, köpman, Köpmannaförbundet

Yrkesråd för husligt arbete och vårdyrken

Gudrun Hultberg, fru, f.d. Husmoderföreningen
 Stina Persson, fru, Konsums Kvinnogille
 Rune Hedemo, rektor, ordf. i samtliga yrkesråd.

Under **arbetsåret 1969-70** anordnades följande kurser: **Bågsvetsning**, 211 lektioner, 17 elever. Föreståndare Eric Svensson. Lärare: Torsten Fälth (teori), Tore Karlsson och Malte Friman. ADB, grundkurs, 45 lektioner, 16 elever. Lärare: civilekonom Torsten Olsson, Jönköping.

Maskinskrivning, 70 lektioner, 17 elever. Lärare: Fru Gunilla Schied.

Sömnadskurser, barn- och vuxenkläder samt textilkunskap, 64 elever, sammanlagt 240 lektioner i 4 kurser. Lärare: Textillärarna Maja Wagell och Monika Jonsson.

Vävkurs, 160 lektioner, 17 elever, förlagd till Rosenlunds gamla ålderdomshem. Lärare: Vävlärlarinna Inger Myrsell, Hogstad.

Hemsamaritkurs, 160 lektioner, 14 elever. Lärare: Speciallärare Bertil Nises, psykologi, sjuksköterska Karin Eriksson, Borghamn, sjukvård, hemkunskapslärare Gunilla Rangsjö, hemkunskap, fru Eva Nöjd, AMS-frågor, fru Stina Persson och socialassistent Inger Hertzman, social- och samhällsfrågor.

Fyra kurser med för få anmälningar överlämnades till resp. studieförbund för undervisning i studiecirklar: Till ABF kurs för fordonsmekaniker, 8 anmälningar, bokföringskurs, 6 anmälningar, matlagningskurs, 7 anmälningar. Till SKS knypplingskurs, 9 anmälningar.

Senare under samma läsår tillkom en kurs i **fordonsteknik** på 110 timmar för 15 elever. Lärare: Agronom Christer Orrenius, Sjöstorp, lantmästare Sverker Andersson och verkmästare Karl Erik Johansson. Kursen hölls **dels** i Lysingsskolan (teori), **dels** i Sverker Anderssons Maskinfirmas lokaler (praktiskt arbete).

Även en kurs i **matlagning** på 70-80 timmar för 14 elever tillkom. Lärare: Hushållslärare Gunilla Rangsjö.

På förslag av rektor inköpes hösten 1969 tre st. elektriska skrivmaskiner Olivetti, Praxis 48.

Under våren 1970 utgick förordnandet för rektor Olof **Rune Hedemo** att vara deltidsanställd rektor för yrkesskolan, varför skolstyrelsen beslutade att hos länskolnämnden anmäla detta. Sedan tillstånd förelåg från Kungl. Skolöverstyrelsen om att få anställa sådan tjänst, annonserades en arvodestjänst såsom studierektor bland lärarna i kommunen genom anslag. Endast en ansökan inkom från yrkesvalslärare Rune Hedemo, vilken alltså valdes till tjänsten för tiden 1.7.1970-30.6.1971. Enligt gällande bestämmelse nedsattes undervisningsskyldigheten för studierektorn med 3 veckotimmar.

Under läsåret 1970-71 tillkom endast några få nya lärare, såsom Sven Norbin i bågsvetsning, Birgit Ekström som lärare i barndagvård, fil. mag. Stig Blomkvist i matematik, högstadielärare Ralph Arkenius i engelska och fil. mag. Gudrun Sandén i tyska. Resebidrag för elever med över 6 km till studieorten skulle utgå

med som regel 25 öre pr km. För elever i kurs för hemsamariter och dagbarnvårdare utgick från AMS resebidrag med 25 öre pr km och 5 öre för medresande samt kursersättning med 3 kr pr bevistad lektion. Sammanlagt hölls 12 kurser detta läsår.

Ödeshög vill ha egen yrkesskoleutbildning

Utbildningen för verkstadsmekaniker i yrkesskolorna på de större orterna kring Ödeshög har blivit ett problem för Ödeshög. Den har inneburit att industrierna i Ödeshög lider brist på i första hand svarvare och fräsare. Anledningen är att folk från Ödeshög sökt sig till yrkesskolorna och sedan stannat på industrin i den nya kommunen. Skolmyndigheterna har av den anledningen accepterat skolstyrelsens framställning att få anordna lokal utbildning av arbetskraftsreserven till verkstadsmekaniker på kvällstid med en grundkurs vårterminen 1971 och fortsättningskurser nästa läsår. Den kommunala vuxenutbildningen har anmodats att snarast söka utbilda för ortens industriers behov.

Läranfrågan är så löst att Lysingskolorna — där kurserna ska genomföras — yrkeslärare tar hand om grundkursen och arbetsledare från ortens industrier om fortsättningskurserna. Trots att kurser, arbetsmaterial och läroböcker är helt kostnadsfria har intresset inte visat sig översval-

lande stort. Det finns fortfarande möjligheter att bli antagen. I vuxenutbildningens regi fortgår sveiskurserna och sömnadskurserna med 64 deltagare. Kursen för dagbarnvårdare har helt plötsligt blivit populär och samlade i år över 20 deltagare.

En nyhet höstterminen 1970 var att vuxenutbildningen startade med betygssinriktade kurser i grundskolans ämnen. I Ödeshög fick man igång sådana kurser i svenska, matematik, engelska och tyska. Man vill i sammanhanget betona att alla har möjlighet att vuxenstudera.

Vid sammanträde den 20 augusti 1971 meddelade skolchefen att skolstyrelsen begärt 2.000 kr för uppsökande verksamhet 1972. Ronald Samuelsson sade sig ha goda erfarenheter av försök med uppsökande verksamhet på SAAB, där av 36 anställda 28 antecknat sig för studier i olika ämnen.

Enligt beslut av skolstyrelsen skulle vuxenutbildningsrådet fungera såsom yrkesråd åren 1971-73.

Under jan. - maj 1971 anordnades en kurs i fräsning och svarvning för 16 elever med yrkeslärare Jan Erik Johansson som lärare i kursen.

I utgifts- och inkomststat för yrkesskolan under budgetåret 1971 har upptagits 84.100 kr till personal och 21.500 kr till materiel och förbrukning samt 22.200 kr till övriga ändamål. Då statsbidraget och ersättning från andra kommuner beräknades till 76.000 kr, skulle Ödeshögs kommun få bidraga med 48.600 kr.

Under läsåret 1971-72 anordnades 13 kurser, varav 2 i sömnad. Nya lärare blev fru Emy Ingesson i sömnad, fru Märta Svensson, Haninge i sömnad samt ekonomiföreståndare Ingeborg Johansson, Vallby, i hushållslära. Genom den uppsökande verksamheten kunde en kurs i bilteknik med 17 deltagare starta i november 1971 i Lysingskolornas verkstad och Maskincentralen.

Staten för 1972 slutade på 124.600 kr. Bland utgifterna var de största posterna personal 82.350 kr, materiel och förbrukning 21.500 kr, vuxenutbildning 10.000 kr samt övriga 10.750 kr. Efter som statsbidraget beräknades till 76.000 kr, skulle på kommunen komma en kostnad av 48.600 kr. Viss del av denna summa beräknas inflyta från AMS.

Under hösten 1973 startade inte mindre än nio kurser i engelska därav fem utanför samhället. En kurs »Matematik för föräldrar» är ny med högstadielärare Inge Candinger som lärare. Sammanlagt hölls 12 kurser på vuxenutbildningsstadiet (vissa kurser i engelska har studerats i studiecirkel). Som lärarinna i vävning anställdes för två kurser fru Märta-Lisa Wilde, Skänninge. En ny kurs för guidare anordnades med Bertil Nises och Paul Karlsson som lärare. Hushållslärare Ingeborg Johansson undervisar dels elever i 2 matlagningskurser, dels i kurs för hemsamariter. Fru Maja Wagell, som oavbrutet tjänstgjort sedan läsåret 1950-51 i 22 år, har avböjt fortsatt arbete. Nu beslöts att vid lämpligt tillfälle avtacka henne. Skolstyrelsen har avsatt 200 kr för ändamålet.

Staten för vuxenutbildningen under 1973 är uppgjord på annat sätt än tidigare. Endast vissa utgifter är medtagna. Studierektor 6.000 kr, timplärare 72.525 kr och personalförstärkning 11.000 kr, summa 89.525 kr. Vad yrkesskolan därutöver kostar kommunen framgår inte av uppställningen. Ej heller vad statsbidraget

beräknats till.

I januari 1973 inköper skolstyrelsen på förslag av studierektorn två vävstolar för 1.300 kr och två symaskiner Husqvarna 2000 för 2.210 kr jämte moms. Likaså förhyrs en turistbuss för rundturer i kommunen för att ge guiderna tillfälle till mikrofonövningar.

Under läsåret 1974-75 skedde inte så stora förändringar. Fru Emy Ingesson hade tre kurser i sömnad, vävlararinnorna Märta-Lisa Wilde två kurser i vävning i Rosenlund, hushållslärare Ingeborg Johansson en grundkurs i matlagning och en kurs i supérätter i Lysingskolan och Karin Eriksson, Borghamn, Ingeborg Johansson samt Bertil Nises delar på undervisningen i en hemsamaritkurs. En svetskurs sköttes av Sven Norbin, och i maskinskrivning hade fil. kand. Gunilla Schied, som avböjt erbjudande om tjänst, ersatts av högstadielärare Lilian Andersson. Sammanlagt anordnades 14 kurser detta läsår.

I skolstyrelsens budget för 1974 rörande yrkesskolan var upptaget följande utgifter: Studierektor 6.428 kr, timplärare 72.500 kr, löneförstärkning 17.572 kr, eller tillsammans 96.500 kr. Därjämte var upptaget 2.000 kr i kapitalbudgeten för vuxenutbildningen.

Förordnandet såsom studierektor för den kommunala vuxenutbildningen utlöpte den 30/6 1973. Skolstyrelsen beslöt enligt gällande bestämmelser förlänga ämneslärare Rune Hedemos förordnande såsom studierektor till den 30/6 1976.

Efter motion i kommunfullmäktige av herrar Carl-Gustaf Oscarsson, Alf Engholm och fru Karin Henrysson om förbud av tobaksrökning vid sammanträden med kommunens nämnder, styrelser, delegationer, kollegier etc. beslutades efter diskussion att tobaksrökning icke må förekomma vid sammanträden, samt att meddelande härom utsändes till berörda instanser, vari också föreslås 5 min. rökpaus pr timme.

Under **arbetsåret 1975-76** tjänstgjorde i stort sett tidigare lärare. Tillfälligt anställda lärare var ämneslärare Åke Lidgran, skogvaktare Ture Dalmo, Fagerhults gård, och major Sten Edström, Husqvarna. Dessa lärare erhöles också resebidrag. Samma bidrag tillerkändes fru Märta Svensson för resor mellan Hästholmen och Svanshals för 20 resor. Fru Inga Juberg, Svanshals, erhöles 200 kr för uppsökande verksamhet enligt särskilt beslut.

Deltagarna i vävkursen, som disponerade Rosenlunds gamla åldersomshem, var inte nöjda med att arbeta blott i 200 timmar. De hann bara med hälften av sitt arbete under denna tid. Och under tiden 15/12 1974. – 15/3 1975 var värmen avstängd i Rosenlund. Då kunde de inte väva, och risken fanns att vävskedarna rostade och »vår väviver dämpas betydligt genom ett ev. stillestånd». Kommunstyrelsen beslutar »att värmeledningen skall vara avstängd fr.o.m. 1974-12-01 t.o.m. 1975-01-15 samt att undersöka om ej varmvattensaggregatet kan stängas av denna tid».

Kostnaden för en svetskurs under året belöpte på 13.185 kr, varav 8.200 kr var hyra i AB Ödeshögsværkens verkstadslokal.

För åren 1974 - 1976 valdes nytt vuxenutbildningsråd, delvis omval. Valda blev:

Från skolstyrelsen:

Fru Gudrun Hultberg, suppl. Ingvar Wik,
Hr Bruno Lago, suppl. Elvy Fälth
Skolchefen Roland Hagberg
Studierektor för vuxenutbildningen Rune Hedemo.

Från ABF: Ronald Samuelsson
Från Vuxenskolan: Kerstin Svensson
Från Medborgarskolan: Eva-Britt Karlsson

Margaretha Philipsson, studiesekr.
Från FS: Mauritz Eklund
Från NBV: Barbro Nelly

Från Biblioteksnämnden: Paul Karlsson
kulturnämnden

Från Arbetsförmedlingen: Eva Karlsson
Från Hushållsnämnden: Inga Juberg

Vuxenutbildningsrådet skall även fungera som yrkesråd.

Till ordförande i rådet valdes fru Gudrun Hultberg och till vice ordförande Ronald Samuelsson, båda för 3 år.

Under **läsåret 1975-76** anordnades 2 kurser i vävning med 24 deltagare, 3 kurser i matlagning med 40 deltagare, 3 svetskurser med 38 deltagare och 1 svetskurs med 15 elever. En kurs för dagbarnvårdare med lärarna Karin Eriksson, Ann Catrin Agnemar och Bertil Nises hade blott 10 anmälningar men kom senare till stånd. Även en kurs i oljeeldning startade senare. Sammanlagt synes 13 deltidskurser ha hållits detta läsår med 150 elever.

Staten för budgetåret 1975 balanserade på 146.100 kr med ett beräknat statsbidrag och ersättningar från andra kommuner av 100.000 kr. Bland utgifterna märkas 100.400 kr till personal, 24.000 kr till materiel, 10.000 kr till vuxenutbildning och övriga utgifter 11.700 kr.

Under arbetsåret 1976-77 arbetade 14 deltidskurser med 139 elever. Den ende nya läraren var ämneslärare Bertil Wahrby, som undervisade en grupp elever i franska.

Budgetåret 1976 balanserade staten för vuxenutbildningen på 168.000 kr med ett beräknat statsbidrag och ersättningar från andra kommuner på 110.000 kr. På utgiftssidan märkes 108.800 kr till personal, 30.000 kr till förbrukningsmateriel, 12.000 kr till vuxenutbildning och övriga utgifter på 17.200 kr.

Under **arbetsåret 1977-78** hade 9 deltidskurser startat. Därutöver hade en kurs i dagbarnvård samlat 34 deltagare. Skolöverstyrelsen hade dock förbudet KOMVUX att anordna kurser för dagbarnvårdare och hemsamariter. AMU-center var

den enda organisation, som fått dispens för detta, varför AMU-center i Motala anordnar kursen.

För år 1977 driftsbudgeten för vuxenutbildningen upptagits till 183.700 kr, där kostnaden för personal 95.900 kr och för materiel 47.100 kr är de största posterna. Statsbidrag m.m. har beräknats till 120.000 kr.

Skolstyrelsen beslutade den **4 maj 1977 att utse ett SSA-råd för tiden 1977-07-01 – 1979-12-31** (SSA betyder Samverkan-Skola-Arbeitsliv):

Skolstyrelsen

Gudrun Hultberg, suppl. Karin Henrysson

Skolan

Rune Hedemo

Arbetsförmedlingen

Eva Karlsson, suppl. Bengt Fredriksson

Arbetgivare:

SAF

Rolf Eriksson, suppl. Bengt Hallin

SHIO

Inge Johansson, suppl. Gunnar Häggström

Kommun

Mats Andersson

Arbetstagarare:

LO

Charles Eriksson, suppl. Sven Nyman

TCO

Lars-Olof Andersson, suppl. Bo Andersson

Saco

Birger Johansson

SSA skall överta uppgifter som yrkesråd och ev. även vuxenutbildningsråd haft tidigare.

Hösten 1978 har 48 anmälningar till vävkurs inkommit, men då de som gått 2 tidigare kurser eller mera bortgallrats, återstår 36, vilka fördelas på tre kurser, av vilka en startar först i januari 1979. Tre vävstolar inköpes, och tre får lånas.

Nya utrymmen i Rosenlund: Stora rummet, lilla rummet och köket n.b. Svetskursen börjar den 4 sept. 1978 med 14 elever i Ödeshögsværkens lokaler och med svetsare Sven Norbin som lärare. Sömnadskurserna börjar den 18 september och har samlat 30 deltagare. Fru Emy Ingesson är lärare. I matlagning, supé-rätter, är 13 anmälda. Ny lärare är där fru Ingrid Larsson, Ödeshögs Festvåning. 18 elever har anmält sig i diverse ämnen samt 10 stycken i olika gymnasiekurser. Namnet på dessa elever har översänts till resp. studieförbund. På grundskolans högstadium har 13 elever i åk 9 anmält sig i franska. De beräknas få slutbetyg till julen 1978. Lärare är adjunkt Bertil Wahrby.

Driftsbudgeten för 1978 är i staten upptagen till 201.600 kr, där kostnaden för personal 95.000 kr och personalförstärkningar 31.700 kr är den största posten. För 1979 har begärts i staten 195.000 kr, av vilket belopp 129.190 beräknas återgå i form av statsbidrag.

Intresset för vuxenundervisningen i regionen är störst i Boxholm (6,8 % av befolkningen) och minst i Tranås (1,7 %). Ödeshög synes med sina 2,6 % ligga på ungefär samma procenttal som de större städerna Norrköping (2,8 %), Linköping (2,6 %) och Mjölby (2,7 %).

Yrkesskolan har säkerligen under årens lopp haft en stor betydelse, även om den först i mitten av 1950-talet fick ett större elevunderlag. Under flera årtionden i början avstod lärarna ca 1/3 av sina blygsamma timarvoden – 2:25-3:50 kr – till kommunen, för att hålla skolan vid liv. På 1960-talet uppgick elevavgifterna till cirka 2.000 pr år, vilket var en avsevärd förstärkning i dåtidens penningvärde. För 1978 har budgeten för första gången överskridit 200.000 kr, och då är att märka att alla elevavgifter togs bort, när skolan förvandlades till en undervisning för enbart vuxna.

Tablå som visar de belopp, som Ödeshögs kommunala skola för yrkesundervisning under nedan nämnda år erhållit i statsbidrag samt det belopp, som under samma år utgått i form av kommunalt bidrag och gåvor, i huvudsak från tjänstgörande lärare. Tablåen upptar även antalet elever under resp. läsår.

		Läsåret:		Bekommet statsbidrag:		Kom.bidrag samt gåvor:		Antalet elever:	
1961-62	12.165:00	1928-29	342:71	246:77	58				
1962-63	18.139:00	1929-30	429:93	315:79	98				
1963-64	14.457:00	1930-31	512:64	238:52	78				
1964-65	53.223:00	1931-32	512:64	214:65	63				
	(50% av kostn. för mask. o. verktyg i summan)	1932-33	448:56	183:84	45				
		1933-34	564:00	259:38	111				
		1934-35	564:00	361:17	97				
1965-66	24.412:75	1935-36	564:00	245:00	80				
1966-67	41.661:00	1936-37	507:60	361:01	61				
1967-68	28.903:00	1937-38	789:60	354:44	66				
1968-69	ber. 46.000:00	1938-39	1.414:60	40:00	106				
1969-70	ber. 53.920:00	1939-40	938:80	212:14	75				
1970-71	ber. 45.120:00	1940-41	465:30	80:30	57				
1971-72	ber. 76.000:00	1941-42	947:40	47:44	34				
1972-73	ber. 93.000:00	1942-43	465:30	170:00	112				
1973-74	ber. 93.000:00	1943-44	676:80	60:00	91				
1974-75	ber. 100.000:00	1944-45	179:20	60:00	17				
1975-76	ber. 110.000:00	1945-46	344:30	274:29	36				
1976-77	ber. 120.000:00	1946-47	423:00	485:00	63				
1977-78	ber. 129.190:00	1947-48	723:80	778:76	44				
1978-79	ber. 129.190:00	1948-49	423:00	314:01	44				
		1949-50	423:00	489:68	20				
		1950-51	759:55	1.112:50	48				
		1951-52	2.028:00	-	-				
		1952-53	3.450:00	-	-				
		1953-54	3.622:50	1.561:50	72				
		1954-55	3.105:00	1.378:50	74				
		1955-56	4.800:00	3.988:37	108				
		1956-57	6.600:00	4.396:19	137				
		1957-58	8.637:00	6.580:70	169				
		1958-59	-	-	-				
		1959-60	7.132:00	13.184:66	132				
			+ und.mat.	-	-				
			2.879:43	-	-				
			16.566:00	6.595:63	157				
		1960-61							

För att undvika dubbelräkning har de elever, som anmält sig och deltagit i flera kurser, blott räknats med en gång.

Kommunal vuxenutbildning

Kommunal Vuxenutbildning, KOMVUX, i dag.

KOMVUX startade läsåret 1968/69. Riksdags- och regeringsbeslut ledde fram till genomgripande förändringar för de kommunala yrkesskolorna. Lagen om arbetstagares rätt till ledighet för studier, nya regler om behörighet till högskolestudier, det förbättrade studiestödet för vuxna har också påverkat utvecklingen. Inte minst har studier på dagtid ökat i omfattning.

Kurserna skall vara i ämnen på grundskolans högstadium eller i gymnasieskolan. Våra svetskurser återfinns i läroplan för Verkstadsteknisk linje på gymnasieskolan, vätkurserna, matlagning och sömnadskurser i läroplan för Konsumtionsteknisk linje eller Beklädnadsteknisk linje eller Livsmedelsteknisk linje o.s.v

Mest mångsidig är givitväs utbildningen i de stora kommunerna. I Ödeshög har ännu icke kunnat starta någon heltidskurs på dagtid om man untantar Verkstadsskolan läsåret 64/65. Men ser man till deltagarantalet i procent av den "aktiva befolkningsgruppen" mellan 18 och 65 år ligger Ödeshög på samma siffra som Linköping och Norrköping medan Mjölby ligger över och Boxholm mycket över.

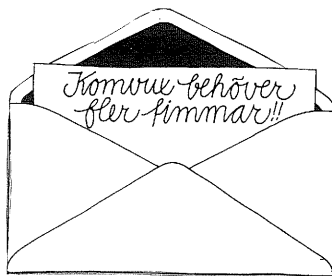
TABELL 23 ANTAL ELEVER I KOMMUNAL VUXENUTBILDNING I PROCENT AV BEFOLKNINGSTAL I KOMMUNER OCH LKX VERTEJMINEN 1978

KOMMUN, LKX	BEFOLKNING 18-64 ÅR	ELEVER I PROCENT AV BEFOLKNINGSTAL				T-INR UT-BILDNING	ALLA KURSER
		GRUND-GYMNASIESKOLKURSER	SKOL-LINJERNAS KURSER	SV, S	SUMMA		
0509 ÖDESHÖG	3390	0.412	0.000	0.000	0.412	2.236	2.648
0512 YDRE	2354	0.000	0.000	0.000	0.000	0.557	0.557
0513 KJÖVA	5834	0.000	0.206	0.171	0.377	0.600	0.977
0560 BOXHOLM	3245	1.264	0.000	0.432	1.696	5.150	6.846
0561 RTVIDALPERG	7355	0.299	0.000	0.204	0.503	0.721	1.224
0562 FENSBÄNG	14753	0.434	0.217	0.549	1.200	0.441	1.640
0563 VALDEMARSVIK	5122	1.074	0.000	0.000	1.074	1.191	2.265
0590 LINKÖPING	68666	0.510	0.294	1.047	1.851	0.804	2.655
0591 NORRKÖPING	71970	0.665	0.245	1.034	1.941	0.877	2.818
0592 SÖDERKÖPING	6142	0.505	0.000	0.195	0.700	1.921	2.621
0593 MOTALA	28751	0.226	0.090	0.317	0.633	0.720	1.353
0596 MJÖLBY	14657	0.894	0.307	0.946	1.747	1.051	2.797
05 ÖSTERGÖTLANDS LKX	232224	0.538	0.212	0.760	1.511	0.918	2.429

Mål och målgrupper

KOMVUX mål är bl.a. att stärka individens ställning i arbetslivet samt att förbereda vuxna för yrkeslivet och för fortsatta studier. En huvuduppgift är att ge kortutbildade samma utbildning som ungdomar har i grundskolan och gymnasieskolan. Svenska, engelska och matematik dominerar bland grundskolekurserna och gymnasiekurserna. Under tre terminer läsåret 71/72 och ht 72 pågick grundskolekurser i svenska, matematik, engelska och tyska och ett 40-tal elever fick grundskolebetyg i nämnda ämnen. Många läste upp till tre ämnen samtidigt. Flera fortsatte med gymnasiekurs i engelska följande terminer men sedan har icke kunnat ordnas fler grundskolekurser på grund av minimiantalet kursdeltagare, 12. Många anmälde sig varje år till utannonserade grund- och gymnasiekurser men måste hänvisas till KOMVUX i Mjölby eller Tranås ev. Statens Skola för Vuxna i Norrköping. Studieförbunden ger andra utbildning om de inte har grundskolebetyg som mål.

I Vuxenutbildningsrådet samarbetar KOMVUX och studieförbunden. Bertil Wahrby, ämneslärare i språk på grundskolan, hade i några terminer lett en studiecirkel i franska. Dessa elever anmälde sig till en utannonserad kurs i franska ht 76 i KOMVUX. De slutade sin kurs med grundskolebetyg i franska i okt. 78.

Lokalt samråd

Samråd med arbetsmarknadens parter skall äga rum när det gäller planering av KOMVUX verksamhet. Yrkesrådets roll övertogs av **Vuxenutbildningsrådet** 1971 i Ödeshög och i dag sker samrådet med **SSA-rådet** i vilket sitter representanter för arbetsgivare och arbetstagare i kommunen.

Vuxenanpassning av undervisningen talar man om. Det är svårt att tillämpa när man använder ungdomsskolans läromedel, lärare och lokaler men antalet lektioner inom KOMVUX är i hög grad vuxenanpassat. I jämförelse med ungdomsskolan är antalet lektioner i Komvux ungefär hälften av motsvarande kurs i grundskolan. Studietiden måste utnyttjas effektivt och studietakten blir hård. Ämnena koncentreras under 1-3 terminer, men stödundervisning och enskild handledning kan man lägga in.

Betygen i KOMVUX och ungdomsskolan är likvärdiga. De vuxnas erfarenheter skall tas tillvara och endast kompletteras så att de vuxna får en utbildning av samma kvalitet som ungdomsutbildningen. Däri ligger en av förklaringarna till minskningen av antalet lektioner. Icke heller behövs betyg i övningsämnen för att få grundskolekompetens.

Studiestöd och studiesociala förmåner

Undervisningen inom KOMVUX är avgiftsfri. Ödeshögs kommun betalar dessutom lokalkostnader och materielkostnader med undantag för sömnadskurser och vävkurser, där endast ett grundbidrag utgår. Kursdeltagare som studerar på heltid eller halvtid kan söka statligt studiestöd.

För heltidsstudier räcker det att läsa 3-5 ämnen samtidigt eller ca 20 lektioner i veckan. (Halvtidsstudier motsvarande) Då kan man söka **studiehjälp för yngre**, högst 19 år eller **studiemedel** om man är äldre.

Man kan också söka **studiepenning i form av särskilt vuxenstudiestöd** bl.a. om man förvärvat arbetat i fyra år (vård av eget barn räknas).

Kortutbildade och personer med stor försörjningsbörd eller med oregelbundna arbetsförhållanden har företräde. Vuxenstudiestödet utgår med en skattepliktig

bidragsdel och en mindre lånedel. Högst 3.290 kr i månaden tillsammans.

I vissa fall kan man söka **utbildningsbidrag från AMS** för studier vid KOMVUX. Studierna skall då ha varit planerade i samråd med arbetsförmedling och man skall vara arbetslös eller löpa risk att bli det.

Andra förmåner som heltidsstuderande vid KOMVUX är studeranderabatt på resor med SJ. Kommunerna ger andra förmåner som t.ex. fria läroböcker, fria resor, fri skollunch, studerandeförsäkring, barnpassning, skolhälsovård, yrkesvägledning och kurativa insatser m.m.

Inom Vuxenutbildningsrådet i gymnasierådet diskuteras att få ungefär **lika förmåner i delkommunerna**. Ödeshög har fria läromedel, Boxholm fria resor, Mjölby fria läromedel endast till heltidsstuderande.

Grundutbildning för vuxna (grundvux)

1 juli 1977 trädde en särskild förordning i kraft som påbjöd att kommunerna har skyldighet att anordna **grundutbildning för vuxna**. Grundutbildningen är avsedd för **svenskar**, vars kunskaper i läsning, skrivning och matematik ligger under medelnivån i åk. 4. Den är också avsedd för **invandrare**, som inte kan läsa eller skriva på sitt hemspråk eller som har en kortare skolgång i sitt hemland än vad

som motsvarar fyra års skolgång i Sverige.

Till deltagarna utgår timersättning med 25 kr om man förlorar arbetsinkomst, annars 10 kr, om eleven är över 20 år.

För denna undervisning har skolstyrelsen ht 78 föreslagit en halv lärartjänst innefattande 3-4 undervisningstimmar per dag plus två timmars administrativt arbete per vecka.

Uppföljning och utveckling

Hur kommer KOMVUX' framtida organisation, omfattning och utformning att se ut? **Folkbildningsutredningen** skall bl.a. behandla gränsdragningen mellan studieförbundens verksamhet och KOMVUX' i vad mån man kan skönja en konkurrenssituation. **Gymnasieutredningen** överväger vilka möjligheter som finns till en samverkan mellan gymnasieskolan, KOMVUX och Arbetsmarknadsutbildningen, AMU. Allt fler vuxna elever söker sig i dag till den ordinarie gymnasieutbildningen, särskilt till tekniska linjer och yrkesutbildningar. AMU är jätten när det gäller vuxenutbildning. AMU har resurserna i dag

både när det gäller kursanordning och fortbildning för vuxenlärare. AMU har redan startat vårdbiträdesutbildningarna i Mjölby och Boxholm, sedan utbildningar till hemsamariter och dagbarnvårdare gjordes om för ett par år sedan. Landstinget kan icke utöka skolorganisationen men AMU-Center driver både en 10-veckors- och en 20-veckorskurs i Mjölby och en 10-veckorskurs i Boxholm.

Det är ett intressant 80-tal vi går till mötes när det gäller vuxenutbildningen. Mycket kan hända. Vi anar och gissar men vi vet icke vad som kommer ut av alla de utredningar som arbetar.

Gränsdragningsproblemen överdimensionerade